

Arrossegar(ALDC, VIII, 1834. *Arrossegar*)

Arrossegar (s. XVII), ‘fer moure (alguna persona o alguna cosa) estirant-la sense aixecar-la de terra’, és una var. protètica de *rossegar* (s. XIII), denominat de *ròssa* ‘bèstia vella o inútil per al treball; carnús, carronya’ (cf. oc. *ròssa*, fr. *rosse*), format amb l’infix *-eg-* que infon caràcter intensiu; el mot és d’origen incert, potser de **ROTTIA*, del germ. *RÔTJAN* ‘podrir-se’ (veg. *PALDC*, VI, mapa 922); la motivació amb aquest substantiu s’explicaria per l’antic suplici de rossegar els condemnats a mort per cavalls de càrrega (*rossins*, *ròsses*): el der. *rossí* coneix els congèneres oc. *rossin*, fr. *roussin*, cast. *rocín*, it. *ronzino*. *Rossar* 17, segona resposta, podria tenir relació amb l’oc., com *trigossar* 1. Unes poques respostes puntuals són perifràstiques: *portar a ròssec* 146 i *portar (a) ròssit* 124, deverbals de *rossegar*, el segon amb tancament de la vocal final ([e] > [i]) i equivalència acústica de *-[k] = -[t]*, com dial. *càntuc/càntut*. *Arrastrar* és un manlleu al cast., on es documenta des del s. XIII, format sobre *rastro* ‘rastell’ → ‘petjada del rastell’ → ‘petjada’, amb la var. aferètica *rastrar* 89, 90, 93, 99, 111, 139, 142 i les perifràstiques *estirar (a) rastro* 108, *dur a rastre* 132, 134, 136-139, *portar a rastre* 130, 131, 142, 149, 152, *llevar a rastres* 125; *a rastrons* 182.

L’alg. presenta dues formes d’origen extern: *estrigrinar* 85, pres del logudorès i sassarès *istraynare/istrascinà*, aquest de l’it. *strascinare*, del qual també és manlleu directe l’alg. *estraixinar* 85.

Com a unitats complementàries de la primera resposta es troben *estirar* 19, 119, 163, 182, 183, var. de *tirar*, d’origen incert; i les locucions *fer córrer* 25, 31 (< *CÛRRÈRE*), *fer rollar* 53 (der. de *ro[t]lle/ro[t]llo* < llat. vg. *RÔTULUS* ‘anella, rotllana’), *fer seguir* 53 (< llat. vg. *SĒQUĒRE* < cl. *SĒQUĪ*). Cal citar els mots en relació *gicar* ‘deixar’ 18, *s’agonta* 46, *espènyer* 95, *pretar* 95, *arrempuixar* ‘empènyer’ 190, *atxampliu* ‘eixamplitud’ 184.

Històricament, *rossegar* és anterior a *arrossegar*, però això no vol dir que tots els casos actuals de *rossegar* responguin a l’estrat primitiu, car alguns poden ser resultat d’una afèresi de *arrossegar*; en tot cas, el tipus *rossegar/arrossegar* és propi, *grosso modo*, del bal. i els parlars principatins, mentre que la resta s’ha contaminat del cast. *arrastrar*, del qual tenim documentació catalana, sota *arrastrar/rastrar*, ja durant els segles XV, XVI i XVII, especialment en val.

Són mots normatius *arrossegar* i *rossegar*, des del *DOrt*, 1917.

